

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE A GUVERNULUI pentru aprobarea Programului Național de Control al Poluării Atmosferice

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1.	Sursa proiectului de act normativ	În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 11 alin. (2) din Legea nr. 293/2018 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, Inițiativa ministerului.
2.2.	Descrierea situației actuale	Majoritatea statelor membre din Uniunea Europeană, inclusiv România, sunt părți la Convenția Comisiei Economice pentru Europa a Națiunilor Unite (CEE-ONU) asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi din 1979, denumită în continuare „Convenția LRTAP” și la unele dintre protocoalele aferente, inclusiv la Protocolul referitor la reducerea acidifierii, a eutrofizării și a nivelului de ozon troposferic din 1999, denumit în continuare „Protocolul de la Gothenburg”, ratificat prin Legea nr. 271/2003 pentru ratificarea protocoalelor Convenției asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi, încheiată la Geneva la 13 noiembrie 1979, adoptate la Aarhus la 24 iunie 1998 și la Gothenburg la 1 decembrie 1999. Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE, denumită în continuare Directiva NEC, pune în aplicare la nivelul Uniunii Europene prevederile Protocolului de la Gothenburg. Directiva NEC a fost transpusă în legislația națională prin Legea nr. 293/2018. Aceste reglementări stabilesc pentru fiecare parte/stat membru (inclusiv pentru România) plafoane naționale de emisie/angajamente naționale de reducere a emisiilor (cantitatea maximă dintr-o substanță care poate fi emisă la nivel național în decursul unui an calendaristic, exprimată în kt emisii de poluant/an cu an țintă anul 2010 sau % de reducere a emisiilor pentru perioada 2020-2029 și 2030 și ulterior, față nivelul de emisii aferent anului 2005 considerat ca an de referință) pentru dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO_x), amoniac (NH₃), compuși organici volatili (COV) și particule materiale în suspensie (PM_{2,5}), cu luarea în considerare a tuturor sectoarelor relevante generatoare de surse de emisii (agricultura, energia, industria, transportul rutier, transportul pe căi navigabile interioare, încălzirea locuințelor și utilizarea motoarelor cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră și a solvenților) și a mai bunelor sinergii între politica privind calitatea aerului și alte politici ale Uniunii, în special cele privind schimbările climatice și energia. Directiva NEC lărgeste orizontul temporal în materie de politică până în 2030, stabilind etape intermediare importante: pentru 2020, preluarea obligațiilor internaționale de reducere a emisiilor asumate de UE și statele membre în temeiul Protocolului de la Gothenburg revizuit în anul 2012, iar pentru 2025, obligații intermediare destinate să asigure menținerea tendinței liniare de reducere a emisiilor

până în anul 2030.

Țintele de reducere a emisiilor pentru fiecare Stat Membru au avut la bază rezultatele studiilor contractate de Comisia Europeană, realizate de Institutul Internațional pentru Analiza Sistemelor Aplicate din Austria (IIASA), prin utilizarea modelului GAINS (the Greenhouse Gas and Air Pollution Interactions and Synergies model), pe diferite scenarii de reducere care au la bază premisele socio-economice, indicatorii privind activitățile generatoare de emisii, factori de emisie, opțiuni de control și de reducere a emisiilor și costurile asociate, dispersia emisiilor în aer și analiza impactului asupra mediului și a sănătății umane. Principalele date de intrare în modelul GAINS au fost preluate dintr-o varietate de modele europene aplicate pentru Statele Membre pe principalele sectoare de activitate, care constituie surse de emisii de poluanți atmosferici, cum ar fi în principal: raportările la EUROSTAT, modelul PRIMES utilizat de Comisia Europeană ca instrument de analiza în politica energetică de la nivelul UE, modelele TREMOVE și COPERT pentru evaluarea impactului politicilor din domeniul transporturilor și modelul CAPRI care evaluează politicile din domeniul agricol.

Angajamentele naționale de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici, prevăzute în anexa II la Directiva NEC, (exprimate ca % de reducere a emisiilor față de nivelul emisiilor din anul 2005), sunt următoarele:

Poluant atmosferic	Angajament de reducere a emisiilor comparativ cu nivelul emisiilor din anul 2005 (%)	
	Pentru orice an din perioada 2020- 2029*)	Pentru 2030 și orice an după 2030
SO ₂	77	88
NO _x	45	60
NH ₃	13	25
COVnm	25	45
PM _{2,5}	28	58

*) Pentru conformarea cu angajamentele de reducere a emisiilor pentru anul 2020, conform inventarului național de emisii aferent anului 2020, elaborat și raportat în anul 2022, mai este necesară o reducere cu 4% a nivelului de emisii de NO_x (principalele surse pentru emisiile de NO_x sunt traficul rutier ~35% și sectorul energetic ~15% din total național de emisii de NO_x) și cu 22% a nivelului de emisii de PM_{2,5} (principala sursă sunt arderile în sectorul rezidențial ~81 % din totalul național de emisii de PM_{2,5}).

În scopul îndeplinirii cerințelor de reducere a emisiilor și de a contribui în mod eficient la realizarea obiectivelor Uniunii Europene privind calitatea aerului, Directiva NEC a instituit obligația ca Statele Membre să elaboreze, adopte, și să pună în aplicare un Program Național de Control al Poluării Atmosferice (PNCPA), având ca termen de raportare la Comisia Europeană, data de 1 aprilie 2019.

Conform cerințelor minime prevăzute în Anexa III la Directiva NEC, respectiv în Anexa nr. 3 la Legea nr. 293/2018, precum și conform prevederilor *Deciziei (UE) 2018/1522 din 11 octombrie 2018 de stabilire a unui format comun pentru programele naționale de control al poluării atmosferice în temeiul Directivei (UE) 2016/2284*, PNCPA trebuie să stabilească prioritățile de politică privind calitatea aerului, în corelare cu prioritățile de politică relevante, inclusiv cele în materie de climă și energie, prin identificarea/adoptarea și implementarea măsurilor de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici aplicabile tuturor sectoarelor de activitate care constituie surse de emisii de poluanți atmosferici (agricultura, energia, industria,

transportul rutier, încălzirea rezidențială și utilizarea motoarelor cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră și a solvenților). De asemenea, conform Legii nr. 293/2018, autoritățile responsabile desemnate cu îndeplinirea obligației de elaborare, adoptare și punere în aplicare a PNCPA, sunt autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, respectiv Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, denumit în continuare MMAP, în colaborare cu autoritățile publice centrale cu responsabilități în domeniile: economie, energie, sănătate, transport, agricultură și dezvoltare rurală, dezvoltare regională și administrație publică.

Potrivit art. 11 alin. (2) din Legea nr. 293/2018, PNCPA se adoptă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Având în vedere complexitatea PNCPA, care trebuie să reprezinte un document de politică națională, și care trebuie să includă prioritățile de politici privind calitatea aerului și poluarea atmosferică în corelare cu prioritățile de politică stabilite în alte domenii relevante generatoare de emisii de poluanți atmosferici, măsurile de reducere a emisiilor aplicabile tuturor sectoarelor de activitate relevante care constituie surse de emisii de poluanți (agricultura, energia, industria, transportul rutier, transportul pe căi navigabile interioare, încălzirea locuințelor și utilizarea motoarelor cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră și a solvenților), opțiunilor de politici suplimentare care trebuie luate în considerare și care contribuie la îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor pe diferite scenarii de reducere a emisiilor pentru conformarea cu angajamentele de reducere a emisiilor pentru perioada 2020-2029 și 2030 și ulterior, nivelurile intermediare de emisii stabilite pentru anul 2025, precum și cuantificarea efectului măsurilor de reducere a emisiilor și contribuția la îmbunătățirea calității aerului, a rezultat necesitatea realizării unui studiu, care să stea la baza elaborării PNCPA.

În consecință, elaborarea proiectului de PNCPA reprezintă unul dintre obiectivele proiectului „Dezvoltarea capacității Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor privind elaborarea politicilor și măsurilor naționale necesare în vederea respectării angajamentelor naționale de reducere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici până în anul 2030”, pentru care MMAP a obținut finanțare din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativă - POCA/627/1/1/ IP 17/2019.

Conform cerințelor Directivei NEC, PNCPA trebuie să includă o analiză care stă la baza identificării de politici și de măsuri de reducere a emisiilor antropice naționale de poluanți atmosferici, care presupune în principal:

- prezentarea opțiunilor de politică care trebuie luate în considerare și care ar contribui la îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor până în anul 2030;
- prezentarea situației privind premisele socio-economice și a datelor privind indicatorii socio-economici la nivel național și pe sectoare de activitate;
- prezentarea necesarului și a deținătorilor de date și informații care să contribuie la stabilirea măsurilor de reducere a emisiilor;
- identificarea și prezentarea politicilor/strategiilor/reglementărilor la nivel național care au ca efect prevenirea, controlul și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici;
- elaborarea prognozelor de emisii și prezentarea politicilor și măsurilor/măsurilor suplimentare selectate pe sectoare de activitate, inclusiv a unei propuneri de calendar al adoptării/punerii în aplicare și revizuirii acestora și autoritățile competente responsabile, precum și incertitudinile asociate.

Astfel, prin PNCPA se stabilesc măsurile de reducere a emisiilor antropice naționale de poluanți atmosferici în vederea respectării angajamentelor naționale de reducere a emisiilor până în anul 2030, prin identificarea:

- priorităților privind calitatea aerului și poluarea atmosferică în corelare cu prioritățile de politică stabilite în alte domenii relevante generatoare de emisii de poluanți atmosferici,
- măsurilor aplicabile tuturor sectoarelor de activitate relevante care constituie surse de emisii de poluanți (agricultura, energia, industria, transportul rutier, transportul pe căi navigabile interioare, încălzirea locuințelor și utilizarea motoarelor cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră și a solvenților);
- impactului prognozat asupra reducerii nivelului de emisii și a îmbunătățirii calității aerului pe diferite scenarii, scenariul „cu măsuri” și scenariul „cu măsuri suplimentare”;
- opțiunilor de politică ce trebuie luate în considerare și care ar contribui la îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor până în anul 2030.

Conform ultimului inventar național de emisii de poluanți atmosferici aferent anului 2020, la nivel național emisiile au scăzut deja semnificativ, în principal emisiile de SO₂, care au fost cu cca. 88% mai mici în 2020 față de 2005, urmate de reduceri ale emisiilor de NO_x (cu cca. 42%), COV_{nm} (cu cca. 30%), NH₃ (cu cca. 19%) și PM_{2,5} (cu 7%).

Progresele înregistrate datorită politicilor și măsurilor în vigoare care contribuie de reducerea nivelului de emisii, evaluate ținând cont de emisiile istorice raportate pentru anul 2020 și anul de referință 2005, indică un trend descendent pentru toți poluanții și respectarea angajamentelor de reducere a emisiilor pentru COV_{nm}, SO₂ și NH₃. **În 2020, angajamentele de reducere au fost depășite pentru NO_x (cu cca. 3%) și PM_{2,5} (cu cca. 21%).**

Cea mai importantă sursă de emisii de SO₂ este producția de energie electrică, urmată de arderile în industrii de prelucrare și construcții, în timp ce, cea mai mare contribuție la emisiile de NO_x o are transportul. Principalele surse de emisii de COV_{nm} sunt reprezentate de arderea biomasei lemnoase în sursele staționare din sectorul rezidențial și de sectorul privind utilizarea solvenților. Sursele staționare din sectorul rezidențial sunt, de asemenea, cea mai importantă sursă de emisii de PM_{2,5}, în timp ce agricultura are cea mai mare contribuție la emisiile de NH₃. Agricultura este, de asemenea, o sursă majoră de emisii de NO_x și COV_{nm}. Cu toate acestea, Directiva NEC permite, pentru evaluarea conformității cu țintele stabilite, utilizarea flexibilității de a exclude emisiile care nu erau incluse în inventar la momentul stabilirii angajamentului de reducere a emisiilor. Prin urmare, evaluarea respectării angajamentelor de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici nu include emisiile de NO_x și COV_{nm} din agricultură.

În ceea ce privește calitatea aerului, în urma evaluărilor calității aerului efectuate pe parcursul mai multor ani (2007 – 2020), se observă că principalii poluanți care afectează calitatea aerului la nivel local sunt oxizii de azot (NO₂/NO_x), particulele în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}) și, în anumite cazuri, benzenul (C₆H₆). Acești poluanți sunt caracteristici aglomerărilor urbane și au ca principale surse emisiile provenite din trafic (în cele mai multe cazuri peste 50% din totalul emisiilor de NO₂/NO_x și peste 30% din emisiile de particule în suspensie), și în proporții mai mici cele provenite din surse fixe și din încălzire rezidențială și activități casnice, considerate

ca surse de suprafață.

Rezultatele modelării matematice dispersiei emisiilor aferente anului 2019 pun în evidență următoarele aspecte la nivelul teritoriului României:

- în cazul NO₂, valorile crescute ale concentrațiilor, dat fiind faptul că transportul rutier este o categorie cheie de emisie pentru acest poluant, se regăsesc îndeosebi în interiorul și în zonele limitrofe marilor aglomerări urbane (București, Brașov, Iași, Constanța, Cluj, etc.), dar și în areale traversate de artere majore de transport rutier (autostrăzi și drumuri naționale). O contribuție importantă o are și încălzirea rezidențială și comercială/instituțională, dar și sectorul energetic;
- în cazul SO₂, valorile mari ale concentrațiilor se regăsesc în zona instalațiilor mari de ardere care utilizează cărbune (Ișalnița, Turceni, Rovinari) sau în zonele industriale din arealul unor localități (Slatina, Galați, Vâlcea, etc.);
- pentru PM_{2.5}, valorile crescute ale concentrațiilor se datorează în mare măsură încălzirii rezidențiale utilizând sisteme de încălzire bazate pe arderea lemnului; aceste valori mari se regăsesc îndeosebi în zonele rurale unde încălzirea se realizează într-o mare proporție cu lemn și care au densitate mare a populației (zona de sud, centru, nord-vestul României), dat fiind faptul că distribuția emisiilor naționale provenite din încălzirea populației a ținut cont de acest parametru;
- concentrațiile maxime zilnice de NH₃, sunt asociate îndeosebi cultivării plantelor și zootehniei și se regăsesc în zonele rurale mai dens populate.

Elaborarea prognozelor de emisii de poluanți atmosferici reprezintă un instrument adecvat pentru estimarea periodică a efectelor prognozate asociate politicilor și măsurilor pentru diferite orizonturi de timp în vederea ajustării acestora pentru atingerea angajamentelor de reducere asumate la nivel național.

Prognozele de emisii de poluanți atmosferici se bazează pe datele istorice de emisii, strategiile și planurile de dezvoltare la nivel național și sectorial și prognozele indicatorilor macro-economici rezultați din elaborarea și analiza strategiilor și politicilor Guvernului României adoptate la nivel național și sectorial pentru dezvoltarea socio-economică a țării.

Conform prognozelor de emisii elaborate în cadrul PNCPA, luând în considerare o traiectorie liniară de reducere a emisiilor pentru perioada 2020-2030, pentru scenariul „cu măsuri” se estimează că nivelul de reducere a emisiilor pentru 2025 va fi respectat pentru emisiile de COVnm, SO₂ și NH₃ iar **angajamentele de reducere pentru 2030 vor fi respectate numai pentru SO₂ și NH₃, fiind depășite pentru NO_x (cu 17%), COVnm (cu 7%) și PM_{2.5} (30%).**

Pentru reducerea emisiilor de poluanți atmosferici, se poate urma o traiectorie non-liniară dacă acest lucru este mai eficient din punct de vedere economic sau tehnic și cu condiția ca, începând din 2025, această traiectorie să devină treptat convergentă cu traiectoria de reducere liniară și să nu afecteze nici un angajament de reducere a emisiilor pentru 2030.

Pentru orizontul 2030, categoriile care au cea mai mare contribuție la emisiile totale de poluanți atmosferici sunt următoarele:

- **pentru NO_x** - transportul rutier (50%), arderile în industrii de prelucrare și construcții (17%), arderile în surse staționare de mică putere și în surse mobile nerutiere și echipamente (12%), transportul ne-rutier (10%), industriile energetice (8%), restul categoriilor având ponderi de cel mult 1%,
- **pentru COVnm** - arderile în surse staționare de mică putere și în surse mobile ne-rutiere și echipamente (37%), utilizarea solvenților și alte utilizări ale

		produselor (25%), transportul rutier (15%), procesele industriale (8%), emisiile fugitive (7%), restul categoriilor având ponderi egale sau mai mici de 5 %, - pentru SO₂ - arderile în industrii de prelucrare și construcții (65%), industriile energetice (21%), restul categoriilor având ponderi egale sau mai mici de 5 %, - pentru NH₃ - cultivarea plantelor și terenurile agricole (58%), managementul dejecțiilor animaliere (30%), restul categoriilor având ponderi sub 6%, - pentru PM_{2,5} - arderile în surse staționare de mică putere și în surse mobile nerutiere și echipamente (81%), restul categoriilor având ponderi sub 5 %. În cadrul PNCPA, opțiunile de politică pentru îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor 2030 și a nivelurilor intermediare de emisii pentru 2025 s-au axat pe poluanții pentru care nu se respectă angajamentele de reducere asumate și pe sectoarele care au o contribuție semnificativă la totalul emisiilor, ținând cont atât de politicile și măsurile planificate a fi adoptate la nivel național (incluse în Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021÷2027, Programul Operațional Transport 2021÷2027, Programul Operațional Regional 2021÷2027, Programul Operațional Tranziția Justă 2021÷2027, Programul privind casarea autovehiculelor uzate), cât și de politicile și măsurile considerate pentru reducerea emisiilor de poluanți atmosferici din domeniul protecției mediului. Prioritățile de politică (politici/strategii/planuri) și reglementările de la nivel național din domeniul protecției mediului, inclusiv cele din domeniul schimbări climatice, energie, agricultură, industrie, transporturi, încălzire rezidențială și din alte domenii de politică relevante sunt un element determinant în respectarea angajamentelor naționale asumate pentru reducerea emisiilor de poluanți atmosferici, ținând cont că aceste politici pot avea ca efect prevenirea, controlul și reducerea emisiilor de poluanți atmosferici. Îndeplinirea obiectivelor de reducere a emisiilor stabilite pentru 2020 și, respectiv, 2030 reprezintă o provocare majoră pentru România care va necesita conformarea cu strictete la legislația națională din domeniul controlului poluării și limitării emisiilor atmosferice provenite de la surse staționare și surse mobile de emisii și un efort suplimentar de reducere a emisiilor acolo unde condițiile locale o impun din punct de vedere al calității aerului, asociat cu costurile necesare pentru implementare. Conform prognozelor de emisii elaborate pentru scenariul „cu măsuri suplimentare”, se estimează că angajamentele de reducere a emisiilor până în anul 2030 asumate la nivel național vor fi respectate pentru toate emisiile de poluanți atmosferici (NO_x, COV_{nm}, SO₂, NH₃ și PM_{2,5}), prin aplicarea și realizarea următoarelor pachete de măsuri pe sectoare de activitate: a) pachet aprovizionarea cu energie - modernizarea, reabilitarea, retehnologizarea și extinderea sau înființarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică a localităților, respectiv rețelele de termoficare, inclusiv punctele termice, prin accesarea finanțărilor din PODD 2021-2027; - promovarea eficienței energetice reducerea și emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), prin finanțarea cogenerării de înaltă eficiență pe bază de gaz natural prin accesarea finanțărilor din PODD 2021-2027; - promovarea utilizării surselor regenerabile de energie prin accesarea finanțării din PODD 2021-2027; - instalarea de panouri fotovoltaice / fototermice la nivel de gospodărie și prin investiții în dezvoltarea de capacități de mici dimensiuni de producție, transport
--	--	---

		și stocare de energie regenerabilă (fotovoltaică, eoliană sau geotermală, inclusiv pompe de căldură) necesară clădirilor publice (școli, spitale, cămine pentru persoane vârstnice, creșe, servicii sociale, centre de formare profesională) prin accesarea finanțărilor din POTJ 2021-2027. b) pachet transport rutier - îmbunătățirea conectivității primare și secundare rutiere prin accesarea finanțărilor din POT 2021÷2027; - creșterea conectivității la nivel regional și asigurarea accesului la mobilitate, inclusiv pentru zonele rurale, și soluții pentru decongestionarea și fluidizarea traficului la nivelul municipiilor reședință de județ, prin accesarea finanțărilor din POR 2021-2027; - dezvoltarea transportului public verde (achiziția de vehicule nepoluante și stații de încărcare necesare pentru servicii de transport public) prin accesarea finanțărilor din POTJ 2021-2027; - construirea/ extinderea/ modernizarea transportului public urban și a traseelor de transport public electric urban/ suburban, a infrastructurii destinate utilizării bicicletelor și investiții destinate achiziționării de material rulant (tramvai), prin accesarea finanțărilor din POR 2021-2027; - casarea autovehiculelor uzate de către persoanele fizice prin accesarea Programului privind casarea autovehiculelor uzate. c) pachet transport feroviar - creșterea eficienței căilor ferate române prin accesarea finanțărilor din POT 2021÷2027; - creșterea atractivității transportului feroviar de călători prin accesarea finanțărilor din POT 2021÷2027; - dezvoltarea sistemelor de cale ferată urbane pentru zonele metropolitane atât în ceea ce privește construcția/ modernizarea infrastructurii, cât și achiziționarea de material rulant ecologic (rame metropolitane) necesare operării pe rețeaua feroviară pentru deplasările de scurt parcurs în regiunile metropolitane prin accesarea finanțărilor din POT 2021÷2027. d) pachet industrie prelucrătoare și construcții - îmbunătățirea eficienței energetice la nivelul consumatorilor industriali, prin accesarea finanțărilor din PODO 2021-2027; - îmbunătățirea raportării/ înregistrării emisiilor din categoria NFR 1.A.2 Arderi în industrii de prelucrare și construcții. e) pachet sector rezidențial - îmbunătățirea performanțelor energetice în sectorul clădirilor rezidențiale pentru atingerea obiectivelor PNIESC 2021÷2030, prin accesarea finanțărilor din POR 2021-2027; - extinderea rețelelor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din RES și a gazelor cu emisii reduse de carbon, prin accesarea finanțărilor din PODO 2021-2027; - îmbunătățirea Inventarului național de emisii de poluanți atmosferici pentru sectorul rezidențial, prin utilizarea nivelului de abordare, care permite stratificarea pe tehnologii de ardere utilizate; - scheme suport pentru creșterea gradului de conectare la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică; - continuarea schemelor suport pentru promovarea utilizării surselor regenerabile de energie (panouri solare, pompe de căldură);
--	--	---

		- continuarea schemelor suport pentru dotarea clădirilor rezidențiale cu dotări cu performanțe energetice ridicate (aparate electrocasnice, sisteme de iluminat, etc.). - campanii de informare și diseminare a informațiilor privind metode de creștere a eficienței energetice și utilizarea surselor de încălzire cu emisii reduse. f) Pachet sector comercial - îmbunătățirea eficienței energetice la nivelul IMM-urilor, prin accesarea finanțărilor din PODD 2021-2027; - extinderea rețelelor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din RES și a gazelor cu emisii reduse de carbon, prin accesarea finanțărilor din PODD 2021-2027; - îmbunătățirea Inventarului național de emisii de poluanți atmosferici pentru sectorul comercial / instituțional, prin utilizarea nivelului de abordare, care permite stratificarea pe tehnologii de ardere utilizate; - continuarea schemelor suport pentru promovarea utilizării surselor regenerabile de energie (panouri solare, pompe de căldură). g) Sector agricultură - continuarea schemelor suport pentru promovarea utilizării surselor regenerabile de energie (panouri solare, pompe de căldură); - implementarea Strategiei Naționale de Competitivitate 2021-2027, Strategiei pentru Economie Circulară 2030, schemelor de ajutor de minimis în domeniul economiei circulare și, respectiv, creșterii competitivității proceselor industriale care au ca obiectiv comun promovarea tehnologiilor verzi și implementarea principiilor economiei circulare în industria prelucrătoare din România; - îmbunătățirea raportării/ înregistrării emisiilor de PM_{2,5} aferente procesului de producție a cimentului și a varului, - îmbunătățirea raportării/ înregistrării emisiilor de COVnm aferente utilizării solvenților menajeri/casnici; - îmbunătățirea Inventarului național de emisii de poluanți atmosferici pentru sectorul Procese industriale și utilizarea produselor pentru categoria - alți solvenți și utilizarea produselor. h) pachet Gestionarea deșeurilor - extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile, închiderea depozitelor de deșeuri neconforme, creșterea gradului de reciclare și sortare, prin accesarea finanțărilor din PODD 2021-2027; - reducerea cantităților de deșeuri arse (deșeuri verzi, deșeuri menajere, deșeuri parcuri și grădini, reziduuri agricole). În cadrul proiectului de act normativ privind aprobarea PNCPA sunt prezentate detaliile privind politicile și măsurile individuale sau pachetele de politici și măsuri selectate pentru adoptare, autoritățile competente responsabile și indicatorii pentru monitorizarea progreselor și de asemenea estimări de costuri și beneficii aferente fiecărei politici și măsuri în parte sau a pachetelor de politici și măsuri avute în vedere pentru îndeplinirea angajamentelor de reducere. În elaborarea PNCPA s-a ținut cont de impactul planurilor și programelor adoptate sau planificate a fi puse în aplicare în temeiul obligațiilor privind clima și energia sau a altor politici conexe (de ex. dezvoltarea infrastructurii de transport, procese industriale și agricultură) care ar putea avea impact pozitiv sau negativ asupra respectării angajamentelor naționale de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici.
--	--	---

		PNCPA asigură coerența cu Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021 - 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1076/2021, care stabilește contribuția României la realizarea obiectivelor UE privind reducerea emisiilor de GES până în 2030 și impune obiective specifice la nivel național privind creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie și îmbunătățirea eficienței energetice prin reducerea consumului primar și final de energie. În scenariul „cu măsuri”, PNCPA asigură coerența cu următoarele strategii, politici, programe și planuri la nivel național: - Strategia națională pentru dezvoltare durabilă a României 2030; - Strategia Energetică a României pentru perioada 2019 ÷ 2030, cu perspectiva anului 2050; - Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021 – 2030; - Planul Național de Redresare și Reziliență al României; - Master Planul General de Transport, actualizat prin Programul Investițional pentru Dezvoltarea Infrastructurii de Transport pentru perioada 2021-2030; - Programul de acțiune pentru dezvoltarea infrastructurii feroviare și transfer modal către calea ferată a fluxurilor de transport de călători și marfă și Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025; - Strategia Națională de Renovare pe Termen Lung 2050; - Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole; - Codul de bune practici agricole; - Planul Național de Gestionare a Deșeurilor. În scenariul „cu măsuri suplimentare”, PNCPA asigură coerența cu următoarele strategii și programe planificate la nivel național: - Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021÷2027; - Programul Operațional Regional 2021÷2027; - Programul Operațional Transport 2021÷2027; - Programul Operațional Tranziția Justă 2021÷2027; - Programul privind casarea autovehiculelor uzate; - Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027; - Strategia pentru Economie Circulară 2030.
2.3.	Schimbări preconizate	Promovarea prezentului proiect de act normativ are drept scop aprobarea PNCPA, elaborat în temeiul prevederilor art. 11 alin. (1) din Legea nr. 293/2018. Adoptarea acestui proiect de hotărâre a Guvernului pune în aplicare prevederile art. 11 alin. (2) din Legea nr. 293/2018 și asigură premisele punerii în aplicare a politicilor și măsurilor de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici incluse în PNCPA, prin implicarea autorităților sau instituțiilor publice responsabile, potrivit competențelor legale în procesul de monitorizare a implementării a acestor politici și măsuri.
2.4.	Alte informații	Conform prevederilor art. 11 alin. (5) din Legea nr. 293/2018, PNCPA se actualizează prin hotărâre a Guvernului o dată la 4 ani sau ori de câte ori este necesar. De asemenea, art. 11 alin. (6) din aceeași lege prevede că, fără a aduce atingere prevederilor legale invocate anterior, autoritatea publică centrală pentru protecția mediului împreună cu celelalte autorități publice centrale prevăzute la art. 4 alin. (1) în același act normativ actualizează politicile și măsurile de reducere a emisiilor

		incluse în PNCPA în termen de 18 luni de la transmiterea către Comisia Europeană a ultimului inventar național de emisii sau a prognozelor naționale de emisii dacă, în conformitate cu datele transmise, obligațiile prevăzute la art. 4 din Legea nr. 293/2018 nu sunt respectate ori dacă există risc de nerespectare. Monitorizarea evoluției emisiilor în vederea respectării angajamentelor de reducere a emisiilor se realizează prin elaborarea și actualizarea anuală a inventarelor naționale de emisii de poluanți atmosferici, precum și prin elaborarea biennială a prognozelor naționale de emisii.
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic		
3.1.	Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.2.	Impactul social	Punerea în aplicare a prevederilor prezentului proiect de act normativ va conduce la reducerea efectelor nocive cauzate de poluarea atmosferică datorată emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot, compuși organici volatili, amoniac și particule în suspensie și contribuie la atingerea obiectivelor de protejarea a sănătății umane.
3.3.	Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4.	Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4.1.	Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.4.2.	Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.5.	Impactul asupra mediului de afaceri	Respectarea angajamentelor naționale de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici implică respectarea cu strictețe de către titularii de activitate/operatorii instalațiilor existente și noi, a căror activitate constituie surse de emisii de dioxid de sulf, oxizi de azot, compuși organici volatili, amoniac și particule în suspensie, a măsurilor pentru aplicarea celor mai bune tehnici disponibile și asigurarea costurilor asociate acestor măsuri în vederea conformării cu cerințele de reducere a emisiilor prevăzute în legislația națională care transpune legislația Uniunii Europene de

		control al poluării atmosferice la sursă, inclusiv a măsurilor de control și implementare a bunelor practici în agricultură pentru reducerea emisiilor de amoniac. De asemenea, se impune conformarea surselor mobile (autoturisme, vehicule utilitare ușoare și grele, vehicule și mașini nerutiere, tractoarele agricole și forestiere, locomotive și automotoare, nave de ape interioare, ambarcațiunile de agrement, motociclete și motorete) cu reglementările în vigoare privind emisiile provenind de la vehicule respectiv cu valorile limită impuse în legislația națională din domeniu. Prin urmare, îndeplinirea obiectivelor de reducere a emisiilor pentru 2020 și respectiv 2030 reprezintă o provocare majoră pentru România care va necesita conformarea cu strictețe la legislația națională din domeniul controlului poluării și limitării emisiilor atmosferice provenite de la surse staționare și surse mobile de emisii și un efort suplimentar de reducere a emisiilor acolo unde condițiile locale o impun din punct de vedere al calității aerului, asociat cu costuri necesare pentru implementare, dar care va răspunde problemelor actuale legate de calitatea aerului la nivel național și implicit de sănătatea umană.
3.6.	Impactul asupra mediului înconjurător	Considerând riscurile poluării atmosferice asupra mediului, prin adoptarea prezentului proiect de act normativ se urmărește cu prioritate reducerea emisiilor de poluanți atmosferici cu efect de acidifiere și eutrofizare și de formare a ozonului troposferic, care pot produce efecte dăunătoare asupra ecosistemelor naturale (terestre și acvatic), materialelor și culturilor agricole. De asemenea, prin adoptarea și punerea în aplicare a prevederilor prezentului proiect de act normativ se contribuie la atingerea nivelurilor de calitate aerului, care nu dau naștere unui impact negativ asupra sănătății umane și mediului. Proiectul de PNCPA a parcurs procedura de evaluare de mediu, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, cu modificările și completările ulterioare – act care transpune Directiva 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, procedura fiind finalizată prin decizia etapei de încadrare nr. 8 din 17.10.2022.
3.7.	Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.8.	Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3.9.	Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) –						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.					
a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit						
b) bugete locale (i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
4.7. Prezentarea, în cazul	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					

proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:							
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizate; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.							
4.8. Alte informații		Nu au fost identificate.					
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare							
5.1.	Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.2.	Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5.3.	Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).	Adoptarea acestui proiect de act normativ pune în aplicare prevederile art. 6 alin. (1) din Directiva NEC, respectiv ale art. 11 alin.(1) și (2) din Legea nr. 293/2018.					
5.3.1.	Măsuri normative necesare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					

	transpunerii directivelor UE	
5.3.2.	Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative ale UE	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.4.	Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Dat fiind faptul că România nu și-a îndeplinit obligațiile ce îi revin de a raporta la Comisie Europeană un program național de control al poluării atmosferice, la data de 08.02.2022 autorităților române le-a fost comunicată cererea introductivă la Curtea de Justiție a UE (CJUE) prezentată de Comisia Europeană în cauza C-69/22 – acțiune în constatarea neîndeplinirii de către România a obligațiilor prevăzute de articolul 6 alineatul (1) și articolul 10 alineatul (1) din Directiva (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE, prin neadoptarea și netransmiterea către Comisia Europeană a unui Program național de control al poluării atmosferice (PNCPA). Adoptarea prezentului proiect de act normativ contribuie la clasarea C-69/22.
5.5.	Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.6.	Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1.	Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.2.	Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.3.	Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.4.	Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

	constituite prin acte normative	
6.5.	Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul de act normativ urmează să fie avizat de Consiliul Legislativ, precum și de Consiliul Economic și Social.
6.6.	Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1.	Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ	În elaborarea proiectului de act normativ a fost îndeplinită procedura stabilită prin Legea nr. 52/2003 privind transparență decizională în administrația publică, cu modificările ulterioare.
7.2.	Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de Program Național de Control al Poluării Atmosferice, prevăzut în Anexa la proiectul de act normativ a fost supus procedurii de evaluare de mediu, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1076/2004, cu modificările și completările ulterioare. Prima versiune a programului și decizia etapei de încadrare au fost publicate pe pagina de web a MMAP la http://www.mmediu.ro/categorie/programul-national-de-control-al-poluarii-atmosferice/417 , publicul având acces la program și actul de reglementare.

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

8.1.	Măsuri de punere în aplicare a proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
8.2.	Alte informații	Nu au fost identificate.

Pentru considerentele de mai sus, am elaborat prezentul proiect de hotărâre a Guvernului **pentru aprobarea Programului Național de Control al Poluării Atmosferice**, care în forma prezentată, a fost avizat de ministerele interesate și pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

BARNA TÁNCZOS

AVIZĂM:

VICEPRIM-MINISTRU

KELEMEN HUNOR

**VICEPRIM-MINISTRU, MINISTRUL
TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII**

Sorin Mihai GRINDEANU

**MINISTRUL DEZVOLTĂRII,
LUCRĂRIILOR PUBLICE ȘI
ADMINISTRAȚIEI**

CSEKE ATTILA-ZOLTÁN

**MINISTRUL AGRICULTURII ȘI
DEZVOLTĂRII RURALE**

Petre DAEA

MINISTRUL SĂNĂTĂȚII

Alexandru RAFILA

MINISTRUL ENERGIEI

Virgil-Daniel POPESCU

MINISTRUL ECONOMIEI

Florin Marian SPĂTARU

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

Bogdan Lucian AURESCU

MINISTRUL FINANȚELOR

Adrian CÂCIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

MARIAN-CĂTĂLIN PREDOIU